

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

Затверджую»

Заступник директора з науково-педагогічної
навчально-методичної роботи

Т. М. Марченко

«30» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітньо-кваліфікаційний рівень	другий (магістерський)
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметні спеціальності	014.01 Середня освіта (Українська мова і література) 014.03 Середня освіта (Історія)
Додаткова спеціальність:	053 Психологія
Освітні програми	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія Середня освіта (Історія). Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія і організація психологічних досліджень» укладена згідно зі Стандартом вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» (Наказ МОН від 24.04.2019 р. № 564); професійним стандартом «Практичний психолог закладу освіти» (Наказ МРЕТСГ від 24.11.2020 р. № 2425), вимогами освітньо-професійних програм та навчальних планів підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія денної форми навчання.

«Методологія і організація психологічних досліджень» належить до циклу обов'язкових дисциплін. Мова навчання – українська.

Розробники:

Грицук Оксана Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології

Резнікова Олена Анатоліївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від «27» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри психології

Т. В. Борозенцева

Схвалено Науково-методичною радою Горлівського інституту іноземних мов

Протокол № 1 від «27» серпня 2022 р.

Голова проф. Т. М. Марченко

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	6
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни	10
5. Зміст навчальної дисципліни	11
5.1. Теми лекцій	11
5.2. Теми семінарських занять	11
5.3. Теми лабораторних занять	12
6. Самостійна робота	12
7. Індивідуальні завдання	13
8. Методи навчання	14
9. Методи контролю	14
10. Розподіл балів, які отримують здобувачі	16
11. Навчально-методичне забезпечення	18
12. Рекомендована література	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень» укладена згідно зі Стандартом вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» (Наказ МОН від 24.04.2019 р. № 564); професійним стандартом «Практичний психолог закладу освіти» (Наказ МРЕТСТГ від 24.11.2020 р. № 2425),), вимогами освітньо-професійних програм та навчальних планів підготовки здобувачів за спеціальністю 053 Психологія денної форми навчання.

Предметом вивчення «Методологія та організація психологічних досліджень» є теоретичні конструкти для дослідження форм прояву психічного, зокрема особистості людини як об'єкта теоретичної психології.

Курс теорій та методології психологічних досліджень має велике значення у справі формування загального уявлення про методологію, теорію, технології, методи та організацію психологічних досліджень, а також дозволить сформуванню на цій основі навички планування та проведення психологічних досліджень. Глибокі та ґрунтовні знання з методології та організації психологічних досліджень дозволять у практиці проводити кількісний та якісний аналіз результатів психологічного дослідження.

Вивчення курсу «Методологія та організація психологічних досліджень» завершується диференційним заліком.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни реалізуються у таких навчальних курсах, як «Експериментальна психологія», «Диференційна психологія», «Психодіагностика».

Навчальна дисципліна «Методологія та організація психологічних досліджень» в подальшому навчальному процесі забезпечує викладання таких навчальних дисциплін, як «Основи професійного самоводосконалення», «Методика та організація соціально-психологічних та громадських тренінгів», а також проведення науково-дослідної роботи.

Програма навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень» складається з одного залікового модулю: «Теоретико-методологічні основи психологічних досліджень».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань <u>05.Соціальні та поведінкові науки</u>	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>053 Психологія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів –1		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин: 90		1-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – самостійної роботи здобувача – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	20 год.	
		Семінарські	
		16 год.	
		Практичні	
		Лабораторні	
		18 год.	
		Самостійна робота	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: Диф.залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень» є забезпечення здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» теоретичними знаннями і практичними навичками методологічного аналізу для проведення конкретно-психологічних досліджень, в тому числі в психологічній практиці.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень» є:

- ознайомлення із загальними характеристиками методології психологічного дослідження;
- формування навичок методологічного аналізу психологічного дослідження;
- формування уявлення про особливості організації, види та ознаки науково-дослідної роботи;
- надання можливості засвоїти технології виконання наукового дослідження.

Вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень» передбачає формування та розвиток у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти наступних **компетентностей** і програмних **результатів** навчання:

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і проблеми в галузях середньої освіти та психології, що передбачає застосування концептуальних галузевих знань, здійснення інновацій та/або проведення досліджень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- Здатність мислити абстрактно, аналізувати, синтезувати, узагальнювати й систематизувати.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності

- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

Результати навчання

- Здійснювати самостійний пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації та професійно важливих знань із різних джерел.

- Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс методології та організації психологічних досліджень має велике значення у формуванні професійної компетенції, світогляду майбутнього магістра психології. Отримані знання та сформовані навички й уміння допоможуть стати професійно компетентними фахівцями у майбутньому, а також сприятимуть формуванню навичок застосування загально наукових психологічних методів і методик у проведенні дослідницької роботи, встановленню взаємозв'язків соціально-психологічних явищ, стимулюватимуть до аналізу соціального життя, тощо.

Навчальний матеріал курсу «Методологія та організація психологічних досліджень» організовано за спіральним принципом, що поєднує послідовність і циклічність вивчення. Здобувачі ступеня вищої освіти «магістр» не випускають з поля зору вихідну проблему й водночас поступово розширюють і поглиблюють коло пов'язаних із нею знань.

Заліковий модуль № 1. «Теоретико-методологічні основи психологічних досліджень»

Змістовий модуль № 1. «Методологічна культура науково-психологічного дослідження»

Тема 1. Наука як система знань. Поняття наукового дослідження.

Наука як система знань. Наукознавство та його основні розділи. Наукова діяльність. Фундаментальні науки. Прикладні науки. Наукознавство. Форми організації та управління наукою в Україні. Основні ознаки наукового дослідження. Етапи наукового дослідження. Характеристика пізнавальних елементів науки. Наукові закони. Наукові факти. Категорії як найбільш загальні поняття. Принципи. Теорія як система знань.

Тема 2. Поняття методології, методу у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження.

Поняття методу та методології науки. Методологічна основа науки. Методика наукового пізнання. Загальна та спеціальна методологія науки. Структура методологічного знання. Рівні методології науки: філософський, загально-науковий, конкретно-науковий, рівень процедури і техніки дослідження. Значення методологічного знання для психології. Методи наукового дослідження. Загальнонаукові методи дослідження. Методи теоретичного пізнання. Загальнологічні методи і прийоми дослідження.

Тема 3. Розвиток методології науки.

Історична відносність форм, засобів, ідеалів і норм наукового пізнання. Наукові революції. Класична наука. Некласична наука. Постнекласична наука.

Раціоналізм. Емпіризм. Априорізм. Позитивізм і його роль як методологічного базису. Виникнення неопозитивізму. Проблеми логічних основ науки і критеріїв науковості. Методологічні проблеми науки в працях К. Поппера. Принцип фальсифікації. Критичний реалізм – як принцип наукового пізнання. Методологічні дослідження Т. Куна. Етапи розвитку науки, наукові революції. Методологічні дослідження І. Лакатоса. Поняття дослідницької програми. Теоретична модель розвитку науки С. Тулміна. Методологічна концепція П. Фейєрабенда.

Тема 4. Структура сучасного наукового знання.

Підстави класичної, некласичної і постнекласичної науки (наукова картина світу, ідеали і норми наукового пізнання, філософські підстави науки). Структура сучасного наукового знання. Наукові факти. Наукові теорії. Структура наукової теорії. Класифікація наукових теорій. Концепція, підхід, учіння. Критерії відносної істинності наукових теорій. Принцип верифікації, принцип фальсифікації, принцип «взаємного прояснення». Логіка зміни наукових теорій. Закони в складі наукового знання. Емпіричні закони. Теоретичні закони.

Тема 5. Методологічні проблеми розуміння та пояснення у психології.

Склад і структура сучасних наукових психологічних знань. Основні форми психологічних знань. Описові та пояснювальні знання. Квазіпояснення. Номологічні, або причинно-наслідкові (каузальні) пояснення. Телеологічні, фіналістичні пояснення. Особливості психологічної причинності. Три основні умови причинного (каузального) висновку. Проблема причинності в підході С.А. Рубінштейна. Характеристики законів у психології. Рівнева представленість психологічних законів і парціальний характері їх дії. Проблема редукціонізму в психології. Види редукціонізму: фізіологічний, соціологічний, генетичний, інформаційний (кібернетичний). Психологічне дослідження: види, етапи. плани досліджень. Проблема об'єктивного методу в психології.

Тема 6. Характеристики законів у психології.

Характеристики законів у психології. Рівнева представленість психологічних законів і парціальний характері їх дії. Проблема редукціонізму в психології. Види редукціонізму: фізіологічний, соціологічний, генетичний, інформаційний (кібернетичний). Психологічне дослідження: види, етапи. плани досліджень. Проблема об'єктивного методу в психології.

Тема 7. Особливості парадигм у психології.

Сутність та функції парадигми. Основні функції парадигми: пізнавальна, нормативна, методологічна, світоглядна. Природничо-наукова парадигма психології. Принципи, критерії природничо-наукової парадигми. Гуманістична парадигма та її особливості. Принципи, критерії гуманістичної парадигми. Психологічний метод розуміння. Конструктивістська парадигма. Принципи, критерії конструктивістської парадигми. Конструктивна і деструктивна тенденції у психології. Трансперсональна психологія та її

методологічні орієнтації. Предмет наукового дослідження в трансперсональній психології. ЗСС – ключове поняття трансперсональної психології. Методологічні проблеми транс персональної психології. Взаємодія, діалог і протистояння парадигм у психології

Тема 8. Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи).

Постановка проблеми, пошук джерельної бази та вивчення наукових надбань. Вибір теми наукового дослідження. Методика та етапи вибору теми наукового дослідження. Формулювання теми. Визначення актуальності теми, її наукового та практичного значення. Основні аспекти актуальності психологічного дослідження. Визначення мети роботи і системи дослідницьких завдань. Методика визначення мети та створення системи дослідницьких завдань. Визначення об'єкта та предмета дослідження формулювання гіпотези. Співвідношення об'єкту і предмету дослідження як категорій наукового процесу. Вимоги до наукової гіпотези.

Тема 9. Організація та проведення експериментального дослідження

Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Етапи підготовки і захист магістерської роботи. Структура магістерської роботи. Вимоги до структурних елементів магістерської роботи. Опис вибірки досліджуваних. Основні види конструювання експериментальних груп. Правила формування вибірки досліджуваних. Вибір методів дослідження. Принципи формування набору методик. Уточнення гіпотези і визначення змінних експериментального дослідження. Вибір експериментального плану. Види експериментальних планів. Проведення експерименту. Основні етапи проведення експерименту. Висновки, інтерпретація результатів. Опис результатів дослідження. Вимоги до наукового тексту. Геометрична форма опису результатів. Представлення результатів наукової роботи у числових значеннях і величинах. Складання психокорекційних програм. Принципи побудови психокорекційних програм. Структура психокорекційного комплексу. Основні вимоги до психокорекційної програми. Визначення практичного значення одержаних результатів. Написання висновків. Загальні висновки.

Тема 10. Види наукових публікацій

Вимоги до наукових публікацій. Види наукових публікацій. Монографія. Дисертація. Автореферат. Стаття. Тези доповідей. Наукова доповідь. Збірник наукових праць. Призначення, структура та зміст наукових публікацій. Правила оформлення наукових публікацій та їх подання до редакції.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Теоретико-методологічні проблеми психології												
Тема 1. Наука як система знань. Поняття наукового дослідження	8	2	2			4						
Тема 2. Поняття методології, методу у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження	8	2	2			4						
Тема 3. Розвиток методології науки	8	2	2			4						
Тема 4. Структура сучасного наукового знання	8	2	2			4						
Тема 5. Методологічні проблеми розуміння та пояснення у психології	8	2	2			4						
Тема 6. Характеристики законів у психології	8	2	2			4						
Тема 7. Особливості парадигм у психології	8	2	2			4						
Тема 8. Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи)	14	2	2	6		4						

Тема 9. Організація та проведення експериментального дослідження	10	2		6		2						
Тема 10. Види наукових публікацій	10	2		6		2						
Разом	90	20	16	18		36						

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як система знань. Поняття наукового дослідження	2
2	Поняття методології, методу у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження	2
3	Розвиток методології науки	2
4	Структура сучасного наукового знання	2
5	Особливості психологічної причинності.	2
6	Характеристики законів у психології	2
7	Особливості парадигм у психології	2
8	Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи)	2
9	Організація та проведення експериментального дослідження	2
10	Види наукових публікацій	2
	Разом:	20

5.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Характеристика пізнавальних елементів науки. Наукові закони.	2
2	Рівні методології науки: філософський, загально-науковий, конкретно-науковий, рівень процедури і техніки дослідження.	2
3	Етапи розвитку науки, наукові революції.	2

4	Критерії відносної істинності наукових теорій	2
5	Методологічні проблеми розуміння та пояснення у психології	2
6	Проблема редукціонізму в психології	2
7	Взаємодія, діалог і протистояння парадигм у психології	2
8	Організація наукового дослідження на прикладі написання магістерської роботи.	2
	Разом:	16

5.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи)	6
2	Організація та проведення експериментального дослідження	6
3	Види наукових публікацій	6
	Разом:	18

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як система знань. Поняття наукового дослідження	4
2	Поняття методології, методу у науковому дослідженні. Типологія методів дослідження	4
3	Розвиток методології науки	4
4	Структура сучасного наукового знання	4
5	Методологічні проблеми розуміння та пояснення у психології	4
6	Характеристики законів у психології	4
7	Особливості парадигм у психології	4
8	Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи)	4
9	Організація та проведення експериментального дослідження	2
10	Види наукових публікацій	2
	Разом:	36

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання здобувачами прилюдним захистом навчального проекту. Індивідуальне завдання з курсу «Методологія та організація психологічних досліджень» – це вид науково-дослідної роботи здобувача, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Зміст індивідуальні завдання: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу. Види індивідуальні завдання, вимоги до них та оцінювання: презентація проекту з теми курсу.

Тематика рефератів:

1. Структура методологічного знання
2. Значення методологічного знання для психології
3. Історична відносність форм, засобів, ідеалів і норм наукового пізнання
4. Позитивізм і його роль як методологічного базису. Виникнення неопозитивізму
5. Методологічні проблеми науки в працях К. Поппера
6. Методологічні дослідження в постпозитивізмі (Т. Кун , І. Лакатос , М. Полані, С. Тулмін, П. Фейерабенд)
7. Філософсько-світоглядний рівень методологічного знання
8. Рівень загальнонаукової методології
9. Конкретно-наукова методологія. Тенденції розвитку, критерії оцінки.
10. Рівень процедур і технік дослідження; підходи до типологізації психологічних методів.
11. Критерії відносної істинності наукових теорій. Логіка зміни наукових теорій.
12. Закони в складі наукового знання.
13. Природничо-наукова парадигма психології
14. Гуманістична парадигма та її особливості
15. Конструктивістська парадигма
16. Трансперсональна психологія та її методологічні орієнтації

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У викладанні матеріалу дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні: бесіда; розповідь; пояснення; лекція (традиційна, проблемна лекція, лекція-консультація); навчальна дискусія;
- наочні: ілюстрування (слайдові презентації);
- практичні: практична робота; лабораторна робота; виконання завдань; підготовка індивідуальних науково-дослідних завдань; робота з навчально-методичною літературою (обробка інформації, аналіз, конспектування); підготовка рефератів; навчальне моделювання;
- пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, метод проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.

Провідна форма навчання – лекція. За характером логіки пізнання впроваджуються аналітичний, індуктивний та дедуктивний методи. За рівнем самостійної розумової діяльності – проблемний виклад та частково-пошуковий метод.

Структура семінарського заняття містить: письмову роботу, питання для обговорення, практичні завдання, дискусію, підведення підсумків та рекомендовану літературу.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінка ступеню засвоєння здобувачами навчальних матеріалів курсу здійснюється за допомогою наступних методів:

- поточний контроль: контрольна бесіда; опитування (усне, письмове); тематичне тестування; письмова контрольна робота; захист проектів та рефератів; захист індивідуальних науково-дослідних завдань;
- перевірка завдань для самостійної роботи на платформі дистанційного навчання MOODLE;
- підсумковий контроль: підсумкове тестування, диференційований залік.

Питання для контролю знань здобувачів:

1. Наука як система знань. Наукознавство та його основні розділи.
2. Характеристика пізнавальних елементів науки. Наукові закони. Наукові факти. Категорії як найбільш загальні поняття. Принципи. Теорія як система знань.
3. Поняття методу та методології науки. Загальна та спеціальна методологія науки.
4. Структура методологічного знання. Рівні методології науки: філософський, загально-науковий, конкретно-науковий, рівень процедури і техніки дослідження.

5. Методи наукового дослідження. Загальнонаукові методи дослідження. Методи теоретичного пізнання. Загальнологічні методи і прийоми дослідження.

6. Історична відносність форм, засобів, ідеалів і норм наукового пізнання. Наукові революції. Класична наука. Некласична наука. Постнекласична наука.

7. Методологічні проблеми науки в працях К. Поппера. Принцип фальсифікації. Критичний реалізм – як принцип наукового пізнання.

8. Методологічні дослідження Т. Куна. Етапи розвитку науки, наукові революції.

9. Методологічні дослідження І. Лакатоса. Поняття дослідницької програми.

10. Теоретична модель розвитку науки С. Тулміна.

11. Методологічна концепція П. Фейєрабенда.

12. Підстави класичної, некласичної і постнекласичної науки (наукова картина світу, ідеали і норми наукового пізнання, філософські підстави науки).

13. Структура сучасного наукового знання. Наукові факти. Наукові теорії. Структура наукової теорії. Класифікація наукових теорій. Концепція, підхід, учіння.

14. Критерії відносної істинності наукових теорій. Принцип верифікації, принцип фальсифікації, принцип «взаємного прояснення». Логіка зміни наукових теорій.

15. Закони в складі наукового знання. Емпіричні закони. Теоретичні закони.

16. Склад і структура сучасних наукових психологічних знань. Основні форми психологічних знань. Описові та пояснювальні знання.

17. Пояснення в психології. Квазіпояснення. Номологічні, або причинно-наслідкові (каузальні) пояснення. Телеологічні, фіналістичні пояснення.

18. Характеристики законів у психології. Рівнева представленість психологічних законів і парціальний характері їх дії.

19. Психологічне дослідження: види, етапи. плани досліджень.

20. Проблема об'єктивного методу в психології

21. Сутність та функції парадигми. Основні функції парадигми: пізнавальна, нормативна, методологічна, світоглядна.

22. Природничо-наукова парадигма психології. Принципи, критерії природничо-наукової парадигми.

23. Гуманістична парадигма та її особливості. Принципи, критерії гуманістичної парадигми. Психологічний метод розуміння.

24. Конструктивістська парадигма. Принципи, критерії конструктивістської парадигми. Конструктивна і деструктивна тенденції у психології.

25. Трансперсональна психологія та її методологічні орієнтації. ЗСС – ключове поняття трансперсональної психології.

26. Структура наукового дослідження (на прикладі написання магістерської роботи).

27. Постановка проблеми, пошук джерельної бази та вивчення наукових надбань.

28. Вибір теми наукового дослідження. Методика та етапи вибору теми наукового дослідження. Формулювання теми. Визначення актуальності теми, її наукового та практичного значення.

29. Основні аспекти актуальності психологічного дослідження.

30. Методика визначення мети та створення системи дослідницьких завдань.

31. Визначення об'єкта та предмета дослідження, формулювання гіпотези. Співвідношення об'єкту і предмету дослідження як категорій наукового процесу. Вимоги до наукової гіпотези.

32. Структура магістерської роботи. Вимоги до структурних елементів магістерської роботи.

33. Опис вибірки досліджуваних. Основні види конструювання експериментальних груп. Правила формування вибірки досліджуваних.

34. Вибір методів дослідження. Принципи формування набору методик.

35. Уточнення гіпотези і визначення змінних експериментального дослідження. Вибір експериментального плану. Види експериментальних планів.

36. Проведення експерименту. Основні етапи проведення експерименту.

37. Опис результатів дослідження. Вимоги до наукового тексту. Геометрична форма опису результатів. Представлення результатів наукової роботи у числових значеннях і величинах.

38. Складання психокорекційних програм. Принципи побудови психокорекційних програм. Основні вимоги до психокорекційної програми.

39. Види наукових публікацій. Призначення, структура та зміст наукових публікацій. Правила оформлення наукових публікацій та їх подання до редакції.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний контроль та самостійна робота			Підсумковий контроль	Сума
Змістовний модуль № 1				
КТ1	КТ2	КРЗМ		100
30	30	40		

Кількість КТ – 2 , коефіцієнт КТ – 0,3

Кількість КРЗМ – 1 , коефіцієнт КРЗМ – 0,4

Система підсумкового контролю

Підсумковий контроль спрямований на встановлення рівня оволодіння знаннями про механізми походження і розвитку індивідуальних розходжень, напрямків і методів їх дослідження за рахунок засвоєння значного за обсягом матеріалом (в кінці семестру). Особливістю підсумкового контролю є його спрямованість на визначення рівня загально-професійних компетенцій здобувачів ступеня вищої освіти «магістр».

Формою підсумкового контролю є диференційний залік.

Рівень навчальних досягнень здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» оцінюється за 100 бальною системою. Оцінка за змістовий модуль дорівнює сумі балів контрольних точок та КРЗМ з урахуванням коефіцієнта.

Здобувач отримує залік, якщо сума отриманих їм балів впродовж семестру за змістові модулі не менша, ніж 60.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни «Методологія та організація психологічних досліджень»

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв здобувачем повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

**Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів ВНЗ,
національна та ECTS:**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89			B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74			D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

11. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Викладання дисципліни забезпечується навчально-методичним комплексом; підручниками та посібниками, поданими в рекомендованій літературі; посібниками, укладеними викладачами кафедри, методичними вказівками та рекомендаціями; засобами унаочнення; комп'ютерними програмами; технічними засобами навчання; засобами діагностики та матеріалами для самоконтролю.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень із психології : Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 360 с. (не перевид.)
2. Гордієнко-Митрофанова І.В., Підчасов Є.В., Саута С.Л., Кобзева Ю.А. Методика формування репрезентативної вибірки в організації наукового психологічного дослідження. Навчальний посібник. Харків : ФОРМ Лисенко І. Б. 2020. 158 с.
3. Корольчук М.С., Трофімов Ю.Л. Методологічні та теоретичні проблеми психології. Київ: Ніка-Центр, 2008. 156 с. (не перевид.)
4. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. Київ: Кондор, 2010.
5. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. Донецк: Изд-во «Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010.
6. Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус). Київ: Вид-во МАУП, 2002. 107 с. (не перевид.)
7. Савчин М. Методологеми психології: монографія / Мирослав Савчин. Київ: Академвидав, 2013. 224с.
8. Степаненко Л.В., Резнікова О.А. Методичні вказівки щодо написання магістерських робіт для здобувачів освітнього рівня «магістр» галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» спеціальності 8.03010201 «Психологія» денної та заочної форми навчання. Слов'янськ: ДВНЗ «ДДПУ», 2015 рік. 84 с.

Додаткова література

1. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень Київ : Вища шк., 1997. 271 с.
2. Климчук В.О. Математичні методи у психології. Навчальний посібник. Київ: Освіта України, 2009. 288 с.
3. Телейко А.Б, Чорней Р.К. Математико-статистичні методи в соціології та психології. Київ: МАУП, 2007. 424 с.
4. Филиппенко А. С. Основы научных исследований. Конспект лекций / А. С. Филиппенко. Київ: Академвидав, 2004. 208 с.
5. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Київ: Знання-Прес, 2002. 295 с.

Інформаційні ресурси

1. Література до курсу. – Електронний ресурс. – Режим доступу: [<http://periodicals.karazin.ua/psychology/issue/archive>].
2. Література до курсу. – Електронний ресурс. – Режим доступу: [<http://periodicals.karazin.ua/ssms/issue/archive>].